

Barn och Utbildning

Handlingsplan mot Tobak, Alkohol och Droger på gymnasieskolorna i Osby kommun

Upprättad maj 2021

Våra mål

- Att våra elevers studietid är tobaksfri
- Att den totala alkoholkonsumtionen minskar
- Att elever under 18 år inte konsumerar alkohol
- Att bruk av narkotika och andra droger inte förekommer

Policy för gymnasieskolorna i Osby kommun

Gymnasieskolorna i Osby kommun vill erbjuda alla elever bästa möjliga undervisning, ge alla en möjlighet att nå bästa studieresultat och erbjuda en trygg, säker och drogfri arbetsmiljö. Skolan är en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser.

Användningen av droger innebär en risk för den enskilde eleven men också för andra elever och personal och kan påverka tryggheten och säkerheten i arbetsmiljön. Användning av droger kan påverka och vara avgörande för elevens motivation, studieresultat, möjligheterna till fortsatta studier och framtida yrkesliv. Ekbackeskolan och Yrkesskolan verkar aktivt för en drogfri skoltid och skolmiljö och mot användning av alla former av droger.

Till grund för Ekbackeskolans och Yrkesskolans policy och handlingsplan ligger forskning, beprövad erfarenhet och gällande lagstiftning. Enligt lag har skolan skyldighet att vidta olika förebyggande åtgärder. Skolan ska även ingripa och agera om droger förekommer i skolmiljön, bland elever och personal.

Syfte

Syftet med Ekbackeskolans och Yrkesskolans handlingsplan är att:

- Förebygga användning av tobak, alkohol och narkotika
- Skapa en trygg och säker arbetsmiljö i skolan
- Förebygga ohälsa, tillbud och olyckor
- Tidigt upptäcka, uppmärksamma och agera vid oro och misstanke om användning av droger
- Ge eleverna bästa möjliga förutsättningar att kunna genomföra sina studier och uppnå sina mål i skolan

Lagstiftning

Skolan har att följa den lagstiftning som på olika sätt berör droger i skolmiljö. Den regleras av följande lagar:

Grundlagen	FN:s Barnkonvention
Narkotikastrafflagen	Tobakslagen
Arbetsmiljölagen	Skollagen
Socialtjänstlagen	Sekretesslagen

Förebyggande insatser

Eckbackeskolans och Yrkesskolans förebyggande insatser syftar till att stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer. Även insatser för att öka upptäcktsrisken har en förebyggande effekt. Vid hög frånvaro eller andra tecken på ohälsa ska frågan om droganvändning lyftas.

Kvalitetsarbete och certifiering

En skola som präglas av tillit och goda relationer där elever känner sig trygga, utvecklas och lyckas i sina studier är en viktig skyddsfaktor.

Hälsosamtal

Hälsosamtal inom elevhälsan hålls med alla elever.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavares engagemang, stöd och kunskap är viktigt för elevens utveckling och har förebyggande effekt. Vårdnadshavare informeras om skolans handlingsplan.

Samverkan

Samverkan sker med socialtjänst, polis, APL-platser/praktikplatser och kommunens ungdomsarbetare i syfte att stärka arbetet med skolans drogpolicy.

Kunskap och samtal

Elever informeras om skolans handlingsplan genom skolans hemsida, klassråd och i samband med skolstart. I undervisningen ges utrymme för kunskapssökande, samtal och lärande för att ge eleverna förutsättningar att kritiskt kunna värdera och reflektera över information om droger.

Narkotikahund

I samarbete med polisen genomförs sökning med narkotikahund på skolan. Sökningen sker efter skoltid och syftet är att förebygga användningen av narkotika och säkerställa en narkotikafri arbetsmiljö.

Fortbildning

Personal ges möjlighet till fortbildning om droger.

Drogtest

Skolan kan genomföra generella, oövervakade drogtestar på en hel undervisningsgrupp. Drogtesterna erbjuds elever på alla program som en viktig del i det förebyggande arbetet. Testerna är frivilliga, och genomförs efter skriftligt samtycke från vårdnadshavare/myndig elev, se bilaga 1. Samtliga elever i undervisningsgruppen erbjuds strukturerat samtal med elevhälsan angående trivsel, närvaro och möjlig kontakt med tobak, alkohol och droger.

Kontraktsmetoden

Metoden innebär att eleven vid samtal med elevhälsan erbjuds att skriva under på att fram till skolavslutningen år 3 vara tobaksfri, se bilaga 2.

Handlingsplan

Handlingsplanen syftar till att:

- Säkerställa rutiner för hur skolan agerar vid oro, om att en elev använder narkotika eller är påverkad i skolan
- Upprätta en åtgärdsplan för eleven som stöd för att kunna fortsätta studierna vid skolan
- Säkerställa att eleven är drogfri om eleven avser att fortsätta studierna vid skolan
- Säkerställa övriga elevers rätt till studiero och en säker arbetsmiljö

1. Handlingsplan vid misstanke om narkotikabruk

Vid oro

Vid oro för narkotikabruk kontaktas elevhälsan som involverar rektor.

Samtal

Elevhälsan samtalar med eleven om vad som föranlett oron för narkotikabruk.

Vårdnadshavare kontaktas

Elevens vårdnadshavare kontaktas av rektor/elevhälsa om eleven är under 18 år. Om eleven är över 18 år kontaktas eventuellt vårdnadshavare i samråd med eleven. I samtal med elev och eventuellt vårdnadshavare klargörs vilken oro som avses och vilken drogpolicy skolan har.

Drogtest erbjuds

Drogtest erbjuds. Testerna är frivilliga och syftet med dem är att undersöka om oron är befogad och skapa en utgångspunkt för fortsatta stödinsatser. Om eleven avstår att lämna drogtest eller om testet är positivt stängs eleven av från praktiska moment och APL/praktik tills negativt test eller sjunkande värden visas. Undervisningen i teoretiska ämnen bedrivs i former som säkerställer övriga elevers rätt till studiero och en säker arbetsmiljö. Svar på resultatet av drogtestet lämnas till rektor/elevhälsa.

Anmälan till socialtjänsten

Anmälan till socialtjänsten görs enligt SoL 14 kap. 1 § om eleven är under 18 år och medger narkotikabruk, vägrar göra ett drogtest eller testas positivt för bruk av droger.

Medgivande om att bryta sekretess

I samband med det första samtalet och anmälan till socialtjänsten ombeds elev/vårdnadshavare att lämna medgivande att bryta sekretessen, så att skolan kan få information om att eleven lämnar drogtest och deltar i socialtjänstens/öppenvårdens insatser. Om medgivande ej ges ska likväl skriftligt svar på drogtest lämnas till rektor/elevhälsa.

Åtgärdsplan

I samband med anmälan till socialtjänsten kallar rektor/elevhälsa till samråd. Tillsammans med elev och vårdnadshavare upprättas en individuell åtgärdsplan. Den ska innehålla:

- Hur skola och vårdnadshavare håller kontakt (om eleven är under 18 år)
- Förutsättningar för fortsatt skolgång (närvaro, tider, lokal, stöd och redovisning av drogtest)
- Erbjudande om kontakt med behandlingsenhet
- Om medgivande att bryta sekretess godkänns
- Information om skollagen kap 5

Uppföljning

Rektor/elevhälsa kallar till uppföljningssamtal inom två veckor. Under elevens resterande studietid kan uppföljande drogtestar komma att genomföras.

2. Handlingsplan vid narkotikapåverkan, innehav eller försäljning

Vid misstanke om påverkan, innehav eller försäljning

Vid misstanke om att en elev är alkohol- eller narkotikapåverkad, har ett innehav eller genomför försäljning på skolan kontaktas rektor/elevhälsa omgående.

Samtal och bedömning

Rektor/elevhälsa samtalar med eleven och gör en bedömning av situationen.

Polis tillkallas

Polis tillkallas vid behov.

Vårdnadshavare

Rektor/elevhälsa kontaktar vårdnadshavare för elever under 18 år. Om eleven är över 18 år kontaktas eventuellt vårdnadshavare i samråd med eleven.

Vid alkohol- och narkotikapåverkan

Vid misstanke om alkohol- eller narkotikapåverkan hämtas omyndig elev från skolan av vårdnadshavare. Myndig elev avvisas från skolan. Skolan ansvarar för att eleven kommer hem på ett säkert sätt. Rektor/elevhälsa kallar till samråd för att diskutera framtida åtgärder och uppföljning.

Godkännande av drogtestar på gymnasieskolan

För Osby kommuns gymnasieskolor har det antagits en handlingsplan mot alkohol och droger. Detta är en viktig del i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete, för att skapa trygghet och studiero och ge eleverna förutsättningar att lyckas med sina studier.

I policyn framgår bl.a. att skolan vill kunna göra drogtestar på elever av olika skäl:

A) Vid oro eller misstanke kring en elev

Oron kan grundas sig på iakttagelser, inkomna uppgifter eller ändrat beteende som hög frånvaro eller påfallande trötthet. Naturligtvis hålls då ett samtal med eleven, men ibland vill skolan undersöka oron genom ett snabbt drogtest via urinprov. Skolan kan inte tvinga någon att lämna drogtest.

B) Generella tester

I policyn står: ”Skolan kan genomföra generella, oövervakade drogtestar på en hel undervisningsgrupp.” Drogtesterna är frivilliga och erbjuds elever på alla program som en viktig del i det förebyggande arbetet. Policyn i sin helhet går att ta del av på skolans hemsida.

Vår policy grundar sig på vår strävan efter en drogfri skola med en god och säker arbetsmiljö.

Skolan kan inte tvinga någon att medverka i drogtestar men förhoppningen är att alla förstår värdet av detta - som vi ser det - viktiga förebyggande arbete.

För elever under 18 år krävs vårdnadshavares godkännande för att vi ska få genomföra testerna. Vi vill därför be om Er underskrift för detta.

Klass: _____

Jag som vårdnadshavare/myndig elev godkänner att skolan under gymnasietiden kan genomföra drogtestar utifrån ovanstående beskrivning: Ja _____   Nej _____

Elevers underskrift

Namnförtydligande

Vårdnadshavares underskrift

Namnförtydligande

Vårdnadshavares underskrift

Namnförtydligande

Kontrakt

Detta är ett kontrakt om tobaksfrihet mellan Osby Kommuns gymnasieskolor och en elev.

Eleven lovar att fram till skolavslutningen i år 3 vara tobaksfri och med tobak menas cigaretter, snus, tuggtobak, vattenpipa, elektroniska cigaretter och alla produkter som har för avsikt att locka till tobaksanvändning.

Kontraktet innebär att jag som **elev** lovar att vara tobaksfri under mina år på gymnasiet.

Förutom vinsten av en fortsatt god hälsa kommer jag att delta i regelbundna lottdragningar där vinsten kan vara bl.a. fikabiljetter eller presentkort. Om jag skulle bryta kontraktet ska jag meddela detta till skolans representant.

Skolan ska genom kontraktsverksamheten stötta eleven till tobaksfrihet.

Vid utlottningen publiceras vinnarna på Facebook och kontaktas via mejl.

Ort _____ Datum _____

Elev _____ Klass _____

Mobilnummer _____

Representant för skolan _____

Underskrift _____